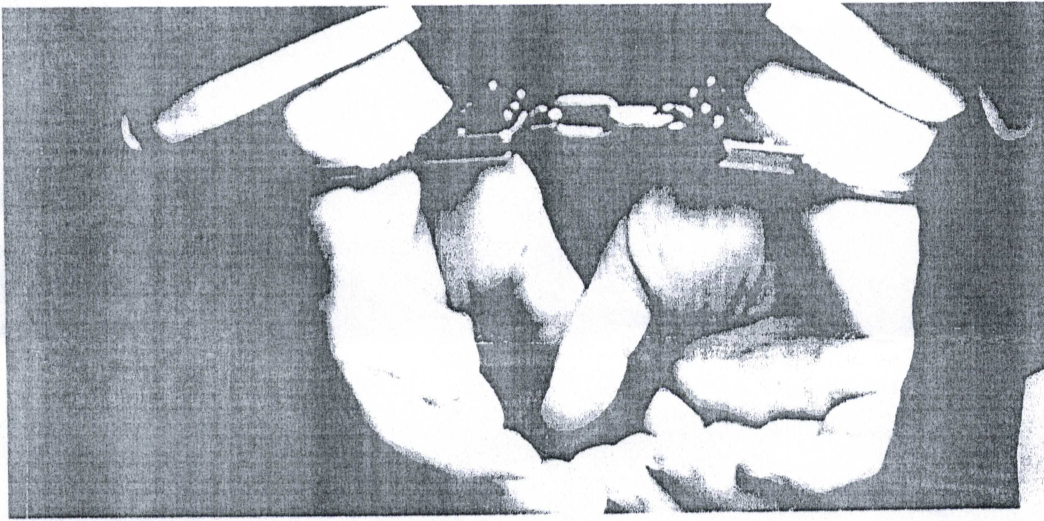


وزارت امور داخله جمهوری اسلامی افغانستان
د افغانستان د اسلامي جمهوریت د کورنیو چارو وزارت
Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of interior AFFAIRS



طرز العمل حفظ محرمیت هویت افراد مظنون توسط پولیس (پلانگذاری،
گرفتاری، انتقال و ترتیب اوراق ابتدایی) و شریک سازی اطلاعات

سرطان ۱۳۹۹

شماره ثبت: ۱۱۷
تاریخ منظوری: ۱۳۹۹ / ۵ / ۱۱
تعداد صفحه: ۱ -

صفحه	
۱	امرنخستین
۲	مقدمه
۳	فصل اول؛ احکام عمومی
۳	ماده اول: مبنی
۳	ماده دوم: اهداف
۳	ماده سوم: اصطلاحات
۴	ماده چهارم: ساحه تطبیق
۴	فصل دوم: شرایط و موانع بازداشت مظنون
۴	ماده پنجم: شرایط بازداشت
۴	ماده ششم: موانع بازداشت
۵	فصل سوم: چگونگی بازداشت مظنون
۵	ماده هفتم: بازداشت در حالات وقوع جرم مشهود
۸	ماده هشتم: بازداشت در حالات پلان شده
۸	فصل چهارم: نشر اخبار، گزارش و اطلاعات
۸	ماده نهم: شرایط نشر اخبار، گزارش و اطلاعات
۹	ماده دهم: احترام به قانون دسترسی به اطلاعات
۱۰	ماده یازدهم: مرور و بازنگری این طرز العمل
۱۰	ماده دوازدهم: کنترل و نظارت
۱۰	ماده سیزدهم: انفاذ

امر نخستین

در ادامه اصلاحات ساختاری و امور مربوط مبارزه با جرایم در پولیس ملی، ایجاد مکانیزم واضح برای چگونگی بازداشت افراد مظنون به ارتکاب جرمی توسط منسوبین پولیس بخشهای مختلف امنی و کشفی وزارت امور داخله، بمنظور احترام به حقوق مظنون و همچنان جلوگیری از نشر معلومات توسط افراد غیرمسئول مطابق به قوانین نافذہ کشور و اسناد بین المللی و پروسه های کشفی که منجر به افشا زنجیره های دیگر مرتبط به جرایم قبل از اقدام و بازداشت و جلوگیری از پراگندی در امور اطلاع رسانی طرز العمل کنونی وضع گردیده است.

با اصدار امر هذا عموم ادارات مبارزه علیه جرایم و قدمه های آن، بخشهای امنی و قطعات خاص و همچنان بخشهای مطبوعاتی پولیس در مرکز و ولایات امور مربوطه شانرا در مطابقت با مواد مندرج در این طرز العمل تنظیم و پیگیری نمایند. در صورت تخطی از مفاد این طرز العمل با فرد خاطی بعنوان افشا کننده اطلاعات محرم برخورد جدی قانونی میگردد.

محمد مسعود الکهرابی

نامزد وزیر و سرپرست وزارت امور داخله

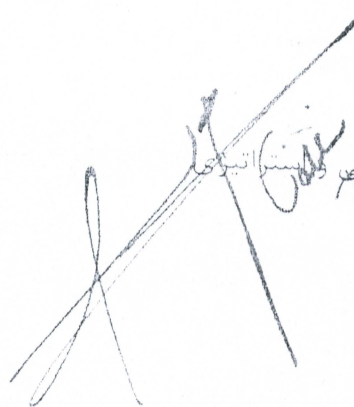
مقدمه:

جرم یک پدیده اجتماعی بوده که از بدو خلقت بشر و تشکیل جوامع وجود داشته و کماکان وجود خواهند داشت. مبارزه با این پدیده بمنظور حفظ آرامش عمومی در یک جامعه، با توجه به ماهیت آن می طلبد تا بخشهای مختلف یک جامعه بعلاوه نهادی مسئول حکومتی دست بکار شده و هر کدام بسهم خویش مسئولانه اقدامات لازم را روی دست گیرند.

از آن جاییکه همواره یک جانب قضایا جرمی فرد یا شخص بوده که نزد پولیس مظنونیت داشته و در مراحل مختلف روند بازداشت (جمع آوری اطلاعات، پلانگذاری، تعقیب، بازداشت، ترتیب اوراق ابتدایی قضیه) قرارداده که براساس قوانین نافذ کشور و اسناد بین المللی دارای حقوق می باشد. همچنان از جانب دیگر بازداشت فرد مظنون میتواند برای پولیس کمک نماید تا شبکه ها و افراد مرتبط به قضیه را براساس اطلاعات بدست آمده از فرد وی شناسایی، بازداشت و یا تحت تعقیب قرار دهد. بنا نشر هویت و معلومات فرد مظنون، بدون هماهنگی لازم با بخشهای مربوط بدون شک پروسه کشفی و پیگیری را مختل می سازد. بمنظور جلوگیری از بروز مشکلات در پروسه کشفی و پیگیری قضایا جرمی که پولیس در پی آن است، برای اولین بار طرزالعمل کنونی ترتیب و تمامی ادارات پولیس و بخشهای دیگر وزارت امورداخله با توجه به استقامت کاری شان، مطابق این طرزالعمل اقدام نموده تا نتیجه مثمر و مطلب در امر پیگیری و کشف جرایم بدست آید.

بااحترام

حسنا جلیل
معین پالیسی و استراتژی



فصل اول

احکام عمومی

مبنی

ماده اول

این طرز العمل براساس ماده ۱۳۴، ماده سی ام، فقره دوم ماده بیست و چهارم، ماده بیست و پنجم قانون اساسی، فقره چهارم ماده پنجم و ماده هفده هم قانون پولیس و فقره سوم ماده پنجم قانون منع خشونت علیه زن و ماده شانزده هم قانون دسترسی به اطلاعات وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم

این طرز العمل دارای اهداف ذیل اند:

۱. حفظ هویت و کرامت انسانی افراد مظنون بازداشت شده توسط پولیس؛
۲. حفظ محرمانیت در پروسه های کشفی و استنتاج (اخذ اظهارت، جمع آوری مدارک بمنظور ترتیب اوراق ابتدایی دوسیه نسبتی قضیه)؛
۳. جلوگیری از اعمال فشار غیرقانونی بالای بخشهای مسئول پولیس.

اصطلاحات

ماده سوم

اصطلاحات آتی در این طرز العمل مفاهیم ذیل را افاده می کند.

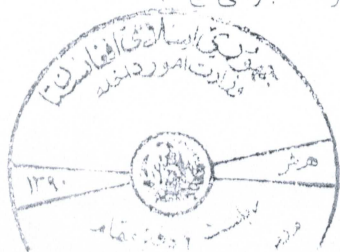
جرم: ارتکاب یا امتناع از عمل که مطابق احکام قانون جرم شناخته شده، عناصر آن مشخص و برای آن مجازات تعیین گردیده باشد. (ماده ۲۷ کود جزاء)

کشف جرم: اجرائتی است که بمنظور جلوگیری از ارتکاب جرم و تشخیص مرتکب آن، نحوه و علت ارتکاب، تثبیت محل و حفظ آثار و اشیای متعلق به جرم ارتکاب یافته صورت میگیرد. (ماده چهارم قانون اجرات جزائی ج.ا.)

مظنون: مظنون شخصی است که به اساس سوئ ظن در ارتکاب جرمی گرفتار گردیده و یا قبل از بست دادن اتهام به وی در مورد تدابیر احتیاطی اتخاذ شده باشد. ((ماده چهارم قانون اجرات جزائی ج.ا.)

بازداشت: گرفتاری فرد مظنون از جانب پولیس طی یک مکانیزم قانونی.

وسایل علنی: مطابق بند دوم ماده چهارم کود جزا



هویت: هدف خصوصیات ذاتی و اکستابی فرد که شامل اسم و تخلص، اسم پدر، تصویر (عکس و ویدیو)، شغل، سمت رسمی می باشد^۱.

محرمیت: محفوظ نگهداشتن آنچه مربوط به هویت و فعل جرمی فرد مظنون می باشد.

ساحه تطبیق

ماده چهارم

این طرزالعمل در تمام بخشهای امنی، کشفی پولیس، مطبوعاتی و منسوبین وزارت امورداخله و پولیس (ملکی و پولیس) قابل تطبیق می باشد.

فصل دوم

شرایط بازداشت مظنون

شرایط بازداشت

ماده پنجم

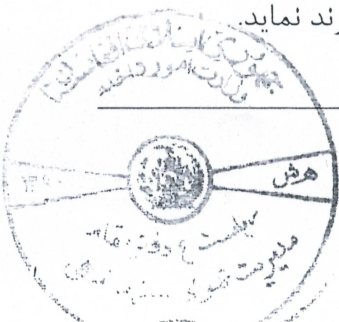
- ۱- بازداشت یا تحت نظارت قرار دادن فرد یا افراد مظنون باید مطابق به قوانین نافذه کشور باشد.
- ۲- به هیچ عنوان پولیس نمی تواند اقدام به نگهداری فرد بازداشت شده را خلاف احکام و زمان پیش بینی شده در قانون پولیس و قانون اجراء جزایی و سایر قوانین نافذه کشور نماید.
- ۳- پولیس بخشهای مختلف مکلف است مطابق به طرزالعمل مبارزه با جرایم و طرزالعمل حوزه های امنیتی در زمینه نگهداری افراد مظنون اجراء نماید.
- ۴- حین بازداشت باید تمامی موازین حقوق بشری را جدا مراعات نماید.

موانع بازداشت

ماده ششم

- ۱- پولیس نمی تواند بدون طی مراحل تشریفات قانونی اقدام به بازداشت افراد که دارای مصئونیت (پارلمانی، دیپلماتیک، قونسل و...) باشند نمایند. درحالت جرم مشهود، با رعایت احکام قانون در زمینه اقدام می نماید.
- ۲- پولیس نمی تواند اقدام به بازداشت افراد که مسئولیت جزایی مطابق قانون ندارند نماید.

^۱ به تعریف هویت از لحاظ علوم اجتماعی و سایر تعاریف کلی مرتبط نمی باشد.



فصل سوم

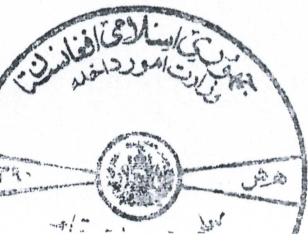
چگونگی بازداشت مظنون

بازداشت در حالات وقوع جرایم مشهود

ماده هفتم

به حالات گفته می شود که پولیس حین گزمه یا پهره یا انجام وظایف معمولی اش متوجه ارتکاب عمل جرمی توسط فرد یا افراد می شود. در این حالت مطابق قوانین نافذ کشور مکلفیت دارد تا با توجه به سنجش مشروعیت اقدام، در زمینه عکس العمل نشان دهد.

- پولیس در حالت مشاهده وقوع جرم مشهود مکلف است مطابق به صلاحیت قانونی خویش اقدام به دفع خطر نماید، که یکی از آن اقدامات بازداشت فاعل می باشد.
- پولیس بازداشت کننده مکلف است تا فرد بازداشت شده را بعد از اجرا تلاشی بدنی و ترتیب محضر های مربوط (محضر تلاشی بدنی و محضر گرفتاری) با اتخاذ تدابیر احتیاطی امنیتی مسلکی فرد بازداشت شده را طوری به اداره پولیس منتقل نماید که چهره وی برای عامه مردم قابل دید نباشد. تلاش اولی بر این باشد که در داخل موتر پولیس یا وسایط که توسط آن انتقال می یابد جابجا گردد در صورتیکه محل برای جابجایی همه مظنونین نباشد از بادی موتر مشروط به عریان نبودن صورت مظنون استفاده می تواند.
- در هر حالت پولیس باید مظنون را طوری به اداره پولیس منتقل نماید که به کرامت انسانی و حقوق بشری وی احترام صورت گیرد.
- حالات فوق العاده مثلا بازداشت گروه از آشوبگران که افراد مظاهره چی که بطور کتله ای اقدام به رفتار غیر قانونی می نمایند، و پولیس قادر به رعایت موارد فوق بدلیل نبود زمان و امکانات بمنظور پوشانیدن صورت مظنونین نبوده، مستثنی می باشد. اما حفظ کرامت انسانی و حقوق بشری مظنون در هر حالت باید رعایت شود.
- فرد یا تیم بازداشت کننده به هیچ عنوان حق ندارد که از فرد بازداشت شده توسط وسایل تخنیکی غیر رسمی و شخصی خود عکاسی و فلمبرداری نماید، مگر اینکه وسایل رسمی در اختیار تیم نباشد، در این حالت نیز صرف سرتیم میتواند عکاسی و فلمبرداری صرف بقصد جمع آوری مدارک و شواذ اثباتیه جرم نماید.
- فرد و تیم بازداشت کننده به هیچ عنوان حق ندارد تا معلومات (شهرت، تصویر و فلم) فرد بازداشت شده را با فرد یا افراد غیر مسئول بجز فرد و بخش مسئول شریک سازد.



- فرد یا تیم بازداشت کننده به هیچ عنوان حق ندارد تا معلومات (شهرت، تصویر و فیلم) فرد بازداشت شده را با رسانه ها و رسانه های اجتماعی شریک سازد.
- فرد یا تیم بازداشت کننده که در محضرگرفتاری امضا نموده و مسئولیت را بعهده میگیرند، مکلفیت دارد تا حین بازداشت، تا حد ممکن از تصویر برداری صحنه بازداشت و خصوصا فرد مظنون توسط افراد غیر مسئول ممانعت نماید.
- هرگاه معلومات فرد بازداشت شده از آدرس های غیر رسمی بدست آید مسئولیت بعهده فرد یا تیم بازداشت کننده و شعبات مربوط بوده و بعنوان افراد افشا کننده اطلاعات محرم رسمی و نقض کننده حقوق مظنون مورد بازخواست قرار میگیرد.

بازداشت در حالات پلان شده

ماده هشتم

- به حالت گفته می شود که براساس اطلاعات قبلی و پلان ترتیب شده، پولیس اقدام به اجرا عملیات بازداشت، تصفیه و تلاشی را می نمایند. در این حالت پولیس مکلف به رعایت مراتب ذیل می باشد:
- پولیس بازداشت کننده مکلف است تا فرد بازداشت شده را بعد از اجرا تلاشی بدنی و ترتیب محضر های مربوط (محضر تلاشی بدنی و محضر رفتاری) با اتخاذ تدابیر احتیاطی امنیتی مسلکی فرد بازداشت شده را طوری به اداره پولیس منتقل نماید که چهره وی برای عامه مردم قابل دید نباشد. تلاش اولی بر این باشد که در داخل موتر پولیس یا وسایط که توسط آن انتقال می یابد جابجا گردد در صورتیکه محل برای جابجایی همه مظنونین نباشد از بادی موتر مشروط به عریان نبودن صورت مظنون استفاده می تواند.
 - در هر حالت پولیس باید مظنون را طوری به اداره پولیس منتقل نماید که به کرامت انسانی و حقوق بشری وی احترام صورت گیرد.
 - حالات فوق العاده مثلا بازداشت گروه از آشوبگران که افراد مظاهره چی که بطور کتله ای اقدام به رفتار غیر قانونی می نمایند، و پولیس قادر به رعایت موارد فوق بدلیل نبود زمان و امکانات بمنظور پوشانیدن صورت مظنونین نبوده، مستثنی می باشد. اما حفظ کرامت انسانی و حقوق بشری مظنون در هر حالت باید رعایت شود.
 - فرد یا تیم بازداشت کننده به هیچ عنوان حق ندارد که از فرد بازداشت شده توسط وسایل تخنیکی غیر رسمی و شخصی خود عکاسی و فلمبرداری نماید.



- فرد و تیم بازداشت کننده به هیچ عنوان حق ندارد تا معلومات (شهرت، تصویر و فلم) فرد بازداشت شده را با فرد یا افراد غیر مسئول بجز فرد و بخش مسئول شریک سازد.
- فرد یا تیم بازداشت کننده به هیچ عنوان حق ندارد تا معلومات (شهرت، تصویر و فلم) فرد بازداشت شده را با رسانه ها و رسانه های اجتماعی شریک سازد.
- فرد یا تیم بازداشت کننده که در محضرگرفتاری امضا نموده و مسئولیت را بعهده میگیرند، مکلفیت دارد تا حین بازداشت، تا حد ممکن از تصویر برداری صحنه بازداشت و خصوصاً فرد مظنون توسط افراد غیر مسئول ممانعت نماید.
- هرگاه معلومات فرد بازداشت شده از آدرس های غیر رسمی بدست آید مسئولیت بعهده فرد یا تیم بازداشت کننده و شعبات مربوط بوده و بعنوان افراد افشا کننده اطلاعات محرم رسمی و نقض کننده حقوق مظنون مورد بازخواست قرار میگیرد.

در هر دو حالت فوق

- بعد از بازداشت، بجز از فرد و بخش مسئول هیچ یک از منسوبین بخشهای کشفی و امنی نمی تواند به اخذ اظهارات و ترتیب اوراق ابتدایی قضیه مبادرت ورزد.
- پروسه اخذ اظهارات و ترتیب اوراق ابتدایی قضیه (جمع آوری مدارک، طلب شهود، صفالین و...) باید بطور شفاف و مسلکی صورت گرفته مدیربخش مربوط و رئیس مربوطه مکلفیت دارد خود را از اجرا درست و مسلکی پروسه توسط موظفین مطمئن سازد.
- بدون مرجع رسمی (حارنوالی) اوراق ابتدایی قضیه و ضمایم آن که توسط پولیس جمع آوری و ترتیب میگردد، با هیچ فرد غیر مسئول حتی در داخل پولیس بجز بمنظور انکشاف بیشتر مسلکی قضیه شریک شده نمی تواند.
- بمنظور دریافت روابط فرد مظنون بازداشت شده، ریاست ع کشف و مبارزه با جرایم فورم را ترتیب می نمایند، تا مشخصات فرد ملاقات کننده (اسم، ولد، شماره تماس، نوع رابطه، نمبر و نوع واسطه نقلیه)، دفعات ملاقات و تماسهای بمنظور وساطت و یا اعمال فشار مبنی بر رهایی وی (شماره تماس، اسم، موقف، دفعات تماس و شغل فرد تماس گیرنده) را در نظارت خانه و شعبه مربوط ثبت نماید. ملاقات فرد مراجعه کننده با فرد بازداشت شده در حضور داشت یکتن از کارمندان مسلکی نظارت خانه یا شعبه مربوط صورت گیرد.
- در صورت دریافت شواهد و مدارک مبنی بر دخیل بودن فرد ارتباط گیرنده یا ملاقات کننده با فرد مظنون، بخشهای مربوط کشفی میتواند مطابق قوانین نافذه کشور، بعنوان مظنون به بازداشت و اخذ اظهارات از وی مبادرت ورزد.

- به هیچ عنوان تصویر برداری (عکس و فیلم) ضبط صدا بجز بمنظور جمع آوری مدارک از جانب مسئولین پولیس از مظنون جواز ندارد. تمامی تصاویر و فیلم و یا هم صدا باید توسط وسایل رسمی اداره صورت گرفته، ثبت آن توسط وسایل شخصی پولیس یا فرد دیگر مجاز نمی باشد. در حالاتیکه وسایل رسمی در دسترس نباشد، اقدام متذکر صرف برای درج در دوسیه مورد استفاده قرار گرفته و با ذخیره کردن آن در وسایل رسمی از وسایل شخصی طوری حذف گردد که قابلیت بازیابی را نداشته باشد.

- بخش تحلیل و ارزیابی بمنظور دریافت اطلاعات مسلکی و علمی صرف به ثبت معلومات از افراد مظنون می پردازند که شامل (اسم و ولد) شان نبوده سایر معلومات مانند سن، سکونت اصلی، سکونت فعلی، جنسیت، قومیت، شغل، محل ارتکاب جرم، محل گرفتاری، درآمد شغلی، موقف اجتماعی، سطح سواد و موارد دیگر که برای تحلیل مسلکی جرایم کمک نماید.

فصل چهارم

نشر اخبار، گزارش و اطلاعات

شرایط نشر اخبار، گزارش و اطلاعات در پیوند به بازداشت های پولیس

ماده نهم

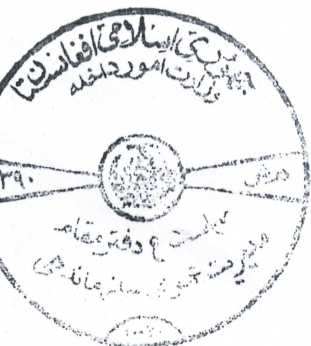
- شریک سازی هر نوع اطلاعات که منجر به صدمه زدن به پروسه کشف و پیگیری افراد مظنون و شبکه های جرمی گردد با افراد غیرمسئول و رسانه ها مجاز نمی باشد.
- هیچ فرد یا اداره پولیس نمی تواند مطالب مرتبط به بازداشت مظنون را بدون هماهنگی ادارات کشفی پولیس در رسانه های جمعی و اجتماعی رسمی و غیر رسمی منتشر نماید.
- ادارات کشفی پولیس مکلفیت دارد تا دیدگاه خود را در مورد نشر مطالب مرتبط به فرد یا افراد بازداشت شده با بخش مطبوعات شریک سازد، تا به پروسه تعقیب و پیگیری جرایم صدمه وارد نشود.
- رهبری و مسئولین رده های بلند وزارت امورداخله و پولیس ملی در مرکز و ولایات نیز مکلف اند حین مصاحبه با رسانه در زمینه شریک سازی اطلاعات شبکه های جرمی یا مظنونین بازداشت شده و تحت تعقیب پولیس مشوره بخشهای کشفی پولیس را جدا مد نظر داشته باشند.

- بخشهای مطبوعاتی پولیس مکلف است اطلاعات مرتبط به دست آورهای پولیس را در زمینه های مختلف طوری منتشر و اطلاع رسانی نماید که هویت فرد قابل فهم نباشد. چون در هر حالت فرد نزد پولیس مظنون بوده و بین مظنونیت و مجرم بودن فاصله بعید وجود داشته و مطابق حکم قانون اساسی اصل بر برائت الزمه بودن افراد است.
- هیچ بخش پولیس حق ندارد تا اقدام به نشر هویت اقارب یا محل زندگی فامیل مظنون در رسانه ها جمعی و یا صفحات شخصی خود نماید.
- هیچ منسوب پولیس و وزارت امورداخله نمی تواند، حتی به مشوره بخشهای کشفی اخبار و گزارشهای مربوط به فرد یا افراد مظنون بازداشت شده توسط پولیس را در صفحات شخصی خود منتشر نماید، صرف میتوانند بازنشر (SHARES) از صفحات رسمی مطبوعاتی پولیس (وزارت امورداخله- قوماندانی های امنیه و قطعات مستقل پولیس) یا وب سایت های رسمی مربوط به پولیس و وزارت امورداخله نمایند.
- منسوبین ملکی غیر از بخش ارتباطات استراتیژیک وزارت امورداخله (بطور ویژه دفتر سخنگو و فرد مسئول در زمینه)، در مرکز و ولایات به هیچ عنوان نمی توانند، در زمینه نشر معلومات از جانب پولیس در صفحات شخصی خود یا با رسانه ها مبادرت ورزد.
- نشر هویت گروهها و افراد مظنون به ارتکاب جرایم سازمان یافته و خطرناک برای جلب همکاری شهروندان در زمینه اطلاعی دهی محل اختفا و بازداشت شان صرف در صورت مجاز می باشد که بخشهای کشفی اسناد و مدارک کافی و محکمه پسند دال به ارتکاب عمل جرمی توسط آنها را در اختیار داشته باشند. در صورت نشر بدون موجودیت اسناد و مدارک کافی، مسئولیت بعهده نهاد یا فرد منتشر کننده و معرفی کننده برای نشر می باشد.
- مسئولین بخشهای مطبوعاتی وزارت امورداخله و پولیس مکلفیت دارند، تا حین ابراز نظر، مصاحبه و اشتراک در میزگرد های رسانه ای اصطلاحات مسلکی را استفاده نمایند.

احترام به قانون دسترسی به اطلاعات

ماده دهم

این طرز العمل به هیچ عنوان نمی تواند، نقض کننده مفاد قانون دسترسی به اطلاعات قرار گرفته و در صورت عدم فهم درست یا تناقض با مفاد آن، پیروی از قانون متذکره در اولویت قرار داده شود.



مرور و بازنگری این طرزالعمل

ماده یازدهم

این طرزالعمل در هر موقع که نیاز باشد، در هماهنگی با معینیت پلیسی و استراتژی با دلایل منطقی بمنظور موثریت بیشتر آن مورد مرور و بازنگری قرار می‌گیرد.

کنترول و نظارت

ماده دوازدهم

ریاست عمومی کشف و مبارزه با جرایم، ریاست ع امنیت داخلی و ریاست ع ارتباطات استراتژیک مکلفیت دارد تا با ایجاد مکانیزم مشخص از روند تطبیق مفاد این طرزالعمل در بخشهای که از آن استفاده می نمایند هر کدام مطابق استقامت کاری خویش بطور مداوم کنترول و نظارت داشته باشد.

انفاد

ماده سیزدهم

این طرزالعمل در دوازده ماده ترتیب و بعد از منظوری مقام وزارت امورداخله نافذ بوده و بخشهای مربوط مکلف به اجراء مطابق آن می باشد.

تور جنرال عبدالعلیم باریکزی
مشاور اپراتیفی مقام وزارت

مل پاسوال جمشید بلوطاخیل
رئیس عمومی کشف و مبارزه با جرایم

پوهندوی مل پاسوال محمدولی امینی
رئیس عمومی حقوق پولیس

سیمونوال پسم الله تابان
رئیس عمومی استراتژی

۹۹۱۵۱۶۶